

A un any de l'1-0: estem autodeterminades i autodeterminats?

written by Pedro Mercadé | 1 d'octubre de 2018

A un any del primer d'octubre hi ha coincidència entre els diferents sectors que hi van donar suport a la seva celebració en valorar que va ser històric, en l'immens paper de la gent o en la brutalitat policial, entre altres, però hi ha posicions clarament contraposades sobre el significat polític i sobre la vigència avui del mandat que se'n deriva. Uns dies abans de l'1-0, PDeCAT, ERC i la CUP afirmaven amb contundència que es tractava d'un referèndum vinculant però alhora totes i tots teníem dubtes de si es podria celebrar o de si votaria un mínim de gent com per donar legitimitat al resultat. L'ANC, en veu de Jordi Sánchez, va dir que seria un èxit desbordant arribar al milió de vots. Si ens haguessin dit aleshores que votaríem més de dos milions de persones (més gent que al referèndum sobre la constitució europea del 2005) en les condicions que ho vam fer, ningú no s'hauria atrevit a qüestionar el compliment del seu resultat. I de fet, ningú no es va atrevir a fer-ho els dies posteriors. Com és possible aleshores que tan sols uns mesos després, i no només dintre d'ERC i PDeCAT sinó també a la mateixa CUP-CC, no hi hagi un consens sobre que l'1-0 el poble de Catalunya ens vam autodeterminar?

Pel que fa a les direccions d'ERC i PDeCAT segurament l'explicació és més senzilla. Amb diferències, matisos i discrepàncies internes, arribaven al referèndum empesos per una mobilització de masses sostinguda que no havien pogut esgotar ni amb anys de processisme ni amb consultes que dies abans passaven a ser no vinculants com la del 9N o les eleccions plebiscitàries del 27S. Aquest cop no podien recular (o no podien fer-ho abans que es votés) i es van veure forçats

a convocar un referèndum vinculant però que podia deixar de ser-ho si l'Estat impedia un percentatge prou significatiu de vots. Així van garantir les urnes però també se'ns va dir que féssim cua pacíficament sense impedir que la policia entrés a tancar les escoles. O així van estar a punt de desconvocar el referèndum el mateix primer d'octubre al migdia. Perquè el missatge havia de ser "nosaltres hem fet tot el possible per fer el referèndum, però no ha pogut fer-se per culpa de l'Estat". Però sí. La gent autoorganitzada el vam fer possible. Des d'aquell dia 1 la desorientació d'ERC i PDeCAT va ser evident. Si haguessin tingut voluntat de fer efectiva la República, l'haurien proclamat el dia 3 en el context de la vaga general. Però del 3-0, el que més els preocupava era precisament que en aquell context polític sorgís una mobilització de masses, no controlada per ells i convocada per organitzacions sindicals alternatives i amb el suport de l'esquerra anticapitalista. Perquè sabien i saben que el camí per fer efectiva la República s'havia de sostenir en la mobilització popular i obrera, i alhora sabien que aquesta mobilització se'ls podia escapar de les mans, tant en la forma com en les seves reivindicacions. Per això, l'*aturada de país* d'aquell dia i la voluntat de rebaixar progressivament el grau de mobilització popular des d'aleshores. I per això, el seguit de reculades que coneixem amb la voluntat de retornar a una "normalitat autonòmica" (impossible des d'aleshores) amb els mínims costos polítics per a ells.

Però que ERC i PDeCAT tornin a parlar tan obertament de negociar amb l'Estat i d'acordar un referèndum pactat –només uns mesos després de dir que ja havien esgotat totes les vies per fer-ho i que és impossible i, sobretot, només uns mesos després de l'1-0–, sols es pot entendre, a més de pel context de repressió generalitzada i que pateixen directament els seus propis dirigents, per l'absència d'una direcció política alternativa i diferenciada que denunciï les seves reculades i exigeixi contundentment i constant que compleixin el mandat de l'1-0 o que facin un pas al costat. Aquest paper li correspon

a la CUP-CC que fins ara l'ha jugat intermitentment i amb timidesa. D'altra banda, per aquest 11S la consigna central de la manifestació de l'Esquerra Independentista ha estat "Autodeterminació". Si entenem per autodeterminació el dret dels pobles a determinar lliurement el seu estatus polític, que no ho vam fer ja l'1-0?

Hi ha posicions dintre de l'Esquerra Independentista i Anticapitalista que diuen que el mandat de l'1-0 ja no serveix per al moment actual o que per manca de forces s'ha de plantejar un altre full de ruta que inclogui alguna nova consulta per reacumular forces. I ho fan amb diferents arguments però que tenen com al mateix nexa la qüestió de la correlació de forces i les majories socials.

No intentar fer efectiva la República després de declarar-la va ser producte de la manca de força del moviment o va ser decisió unilateral de les direccions de PDeCAT i ERC? Quin dia va fallar la gent quan des de les institucions es va avançar? L'argument de "no vam tenir prou forces" implica una derrota del moviment al carrer que no ha existit. Ha existit una traïció de la direcció política al mandat popular que, acompanyada d'una absència de direcció alternativa i d'un context de forta repressió ha desconcertat a la gent. Però no podem dir que no hi havia prou força quan l'1-0 la capacitat de mobilització i organització del moviment va passar per sobre de tot, des de l'Estat fins a les previsions que fèiem les organitzacions de l'Esquerra Independentista i Anticapitalista.

Renunciar a allò que la gent ha decidit massivament amb l'argument que l'Estat ens passarà per sobre i ens esclafarà, comparant en abstracte la seva força i la del moviment és la fórmula més fàcil per arribar a la conclusió del fet que qualsevol procés revolucionari o de canvi per la via de la mobilització és impossible. A priori i en abstracte sempre té més força un règim o un Estat que el moviment que li fa front. Quan el poble grec va votar *no* a seguir pagant a la Troica el

deute que l'ofegava i Tsipras va decidir incomplir el mandat popular ho va fer amb l'argument que no estaven preparats per fer front a les conseqüències d'allò que implicava i no volia el patiment del seu poble, és a dir, "salvar al poble traint allò que ha decidit el poble". L'1-0, quan l'Estat esperava espantar la gent amb les brutals imatges de la repressió i que marxés a casa, va passar el contrari. Va baixar gent de casa seva que no tenia pensat votar ni defensar les urnes. Però no ho oblidem, fins i tot aquella gent que va decidir baixar el mateix dia també va votar. I l'1-0 ningú no votava de broma. La gent assumeix les conseqüències d'allò que fa. No caiguem en el paternalisme traïdor de Tsipras.

És evident que ara com ara no estem al mateix nivell de mobilització que l'octubre passat. Però no estem menys mobilitzats i mobilitzades que fa dos octubres quan exigíem el referèndum al Govern i estem més organitzats i organitzades, fruit de l'experiència d'aquests mesos i que pren cos en els mateixos CDR que fa tot just un any s'anaven creant per barris i escoles per defensar el Referèndum i després (i ningú ho va posar en qüestió) van canviar la R per a defensar la República. Coincidim que cal eixamplar la base, però segurament no en com ho hem de fer. Dient a la gent que "ara no tenim prou forces i les hem de reacumular" sense plantejar objectius clars i un pla de lluita no acumulem forces sinó que esgotem les que tenim. De la mateixa manera, l'elaboració d'un procés constituent sense que aquest sigui assumit institucionalment, és a dir, sense ruptura amb l'Estat, també pot generar desgast en lloc de servir per acumular forces.

Juntament amb les consignes contra la repressió, cal mantenir amb tota la força la consigna d'exigir al Govern que faci efectiu el mandat de l'1-0. Per fer-ho s'han de plantejar exigències concretes que facin avançar cap a la República i que lliguin l'assumpció de la sobirania nacional amb la conquesta dels drets socials. S'ha d'exigir al Govern, amb contundència i constància, passos endavant o que marxin. S'han

de posar límits de temps per al compliment de mesures concretes que millorin les condicions de vida de la gent, que obeeixin el poble i desobeeixin l'Estat. S'ha de posar data a la posada en marxa de les lleis socials que va suspendre el TC. S'ha d'exigir la supressió dels concerts educatius a les escoles de l'Opus Dei que va imposar el PP via 155. S'ha d'exigir al Parlament de Catalunya que decreti l'amnistia dels i de les preses polítiques i que, si no ho fa l'Estat en un temps determinat, obri les presons i alliberi els i les empresonades injustament i garanteixi el lliure retorn de les exiliades.

Si el Govern està a l'altura, la gent estarà als carrers per defensar aquestes mesures que ens faran avançar nacionalment i socialment. Si, com creiem que succeirà, l'actual Govern no ho fa, en un temps determinat i anunciat públicament, la CUP-CC ha d'exigir a PDeCAT i ERC que marxini i ha de cridar a la formació d'un Front d'Esquerres capaç de dur a terme un programa de mesures d'urgència per la millora de les condicions de vida de les classes treballadores i populars. Un programa que alhora serà republicà i anticapitalista, en tant que no pot estar sotmès a la legalitat del Règim del 78 ni al pagament del deute si vol atendre realment les necessitats de la gent. Aquest programa suposa en si un xoc i una ruptura amb l'Estat i per tant s'ha de fer efectiu amb mobilització permanent. Però si la direcció està a l'altura, el poble ho estarà com ho vam estar l'1-0 i el 3-0, alhora que l'aplicació des del primer moment de mesures socials ha de permetre la incorporació de nous sectors de la classe treballadora a la seva defensa.

Aquest xoc amb l'Estat no pot quedar aïllat i ens caldrà la solidaritat de la resta de pobles. La forma de fer-ho és la mateixa que la d'eixamplar la base social a Catalunya: avençant amb mesures concretes i lligant la lluita per l'autodeterminació dels pobles i contra la monarquia a tot l'Estat amb la millora de les condicions de vida de la gent

treballadora.